Contributed by Benjamin Dangl
woensdag, 23 december 2009 - Last Updated donderdag, 24 december 2009

De Boliviaanse president Evo Morales werd op 6 december 2009 door een grote meerderheid herkozen. Toen de stembussen dichtgingen, vulden vuurwerk, muziek en feestgedruis het Plaza Murillo in La Paz, waar aanhangers van Morales "Evo opnieuw" scandeerden.

Vanaf het balkon van het presidentieel paleis sprak Morales de mensen toe: "Door de participatie van het volk hebben we opnieuw laten zien dat het mogelijk is Bolivia te veranderen. We dragen de verantwoordelijkheid het proces van verandering te versnellen en te verdiepen." Hoewel officiële uitslagen nog niet bekend zijn, laten peilingen zien dat ongeveer 63 procent van de stemmen naar Morales zijn gegaan. Zijn rivaal, de conservatieve voormalige gouverneur Manfred Reyes Villa, kreeg ongeveer 23 procent.Allerarmsten

De MAS (Beweging naar het Socialisme), de politieke partij van Morales, won ook tweederde van de zetels in het congres en bemachtigde de controle over de senaat. Dat betekent dat het voor de MAS regering gemakkelijker wordt om wetgeving door te voeren zonder inmenging van de rechtse oppositie.

Veel van Bolivia's inheemse en arme bevolking identificeert zich met Morales, zelf van inheemse komaf, opgegroeid in armoede en een 'grassroots' leider voor zijn verkiezing tot president in 2005. Velen kozen voor Morales vanwege zijn regeringsprogramma dat als doel had de gemarginaliseerden in beweging te brengen en sterker te maken.

"Broeder Evo Morales werkt voor de allerarmsten, voor de mensen die vechten om te overleven", vertelde krantenverkoper Julio Fernandez op de verkiezingsdag tegen verslaggever Jonathan Levin van nieuwsbureau Bloomberg. "Hij verandert de dingen. Hij helpt de armen en bouwt wegen en scholen", zei Veronica Canizaya, een huisvrouw, tegen persbureau Reuters voor ze ging stemmenin de buurt van Lake Titicaca. Nationalisatie

Tijdens zijn eerste ambtstermijn nationaliseerde Morales de grote gasreserves van Bolivia gedeeltelijk. Zijn regering bracht een nieuwe grondwet tot stand, gaf meer rechten aan de inheemse bevolking en zorgde voor meer staatscontrole over de natuurlijke voorraden en de economie van Bolivia. Veel van de daarmee binnengehaalde rijkdommen werden in sociale activiteiten en ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de verarmde delen van de samenleving gestoken.

De Boliviaanse Inez Mamani bijvoorbeeld, moeder van een pasgeboren baby, krijgt van de overheid een zorgtoelage. Deze kwam tot stand dankzij het genationaliseerde aardgasbedrijf. Mamani, moeder van een twee maanden oude baby en vijf andere kinderen, sprak met Annie Murphy van de Nationale Publieke Radio. "Voor mijn andere kinderen was er niet zo'n programma. De manier waarop we toen onze kinderen moesten opvoeden was triest. Nu hebben we melk, kleren, luiers en het is geweldig dat de overheid ons helpt. Eerst was aardgas privé bezit en bestond deze hulp niet." Naar de praktijk

Naast steun voor moeders, verstrekt de overheid ook toelages aan studenten en ouderen. In totaal

bereiken ze in 2009 zo'n twee miljoen mensen. "Ik ben leraar en zie dat de kinderen met hoop naar school gaan, omdat ze daar een ontbijt krijgen en financiële steun. Als ik vraag hoe ze de toelages besteden, zeggen sommigen dat ze er schoenen van kopen. Voorheen hadden ze die niet", vertelde Irene Paz tegen Reuters na gestemd te hebben in El Alto.

Dankzij deze uitgebreide overheidsprogramma's en een socialistisch beleid is de economische groei van de afgelopen vier jaar in Bolivia hoger dan in de voorgaande dertig jaar. Zo luidt het oordeel van het in Washington gevestigde Center for Economic and Policy Research (CEPR).

"Niets van dit alles was mogelijk geweest zonder dat de overheid de controle herwonnen had over de natuurlijke voorraden", zei één van de directeuren, Mark Weisbrot, van CEPR. "Bolivia's fiscale stimulansen van de afgelopen vier jaar waren naar verhouding vele malen groter dan in de Verenigde Staten."

In Morales' nieuwe ambtstermijn, met een meerderheid in het congres en de senaat, moet de MAS regering in staat zijn de veranderingen die in januari 2009 in de nieuwe grondwet zijn vastgelegd, verder in de praktijk uit te werken. De basis van de MAS kijkt uit naar landhervormingen en betere en bredere toegang tot publieke voorzieningen, ontwikkelingsprojecten en meer invloed op het beleid van hun regering. Het mandaat en de eisen voor ingrijpende veranderingen zijn groter dan ooit.

Zoals de Boliviaanse politieke analist Franklin Pareja bij IPS Nieuws toelichtte: "In de afgelopen vier jaar was verandering een illusie, nu moet het werkelijkheid worden."

Vertaling: Willem Dekker. Oorspronkelijke titel: The speed of change in Bolivia. Verschenen in Counterpunch ("America's best political newsletter"), 8 december 2009.